

KS. JERZY STEFAŃSKI*

GNIEZNO

Ks. Krzysztof Konecki, *Instrukcja o muzyce w świętej liturgii Musicam sacram. Prace redakcyjne*, Toruń 2016, *Scripta Theologica Thoruniensia* (42), ss. 154

DOI: <http://dx.doi.org/10.12775/TiCz.2017.026>

Publikacje źródłowe zawsze przeżywają swojego autora. Bowiem jego akrybia, archiwalne pracochłonne poszukiwania, oszczędzają późniejszym badaczom wiele czasu na indywidualne badanie źródeł. Sprawia to, że trudno dotąd osiągalne materiały naukowe mogą stać się dostępne dla każdego z zainteresowanych.

Bez wątpienia omawiana tutaj publikacja ks. prof. Krzysztofa Koneckiego prezentuje owoc archiwalnych poszukiwań odnoszących się do, jak dotąd jedynej, posoborowej Instrukcji o muzyce w świętej liturgii *Musicam sacram* z roku 1967, wydanej autorytetem ówczesnej Świętej Kongregacji Obrzędów oraz Rady do wykonania postanowień Konstytucji o świętej Liturgii (*Consilium*). Warto tutaj bowiem przypomnieć, że Kongregacja Kultu Bożego przygotowała nowy dokument – instrukcję o muzyce w liturgii na europejski rok muzyki wyznaczony na 1985 r. Zaproszeni wówczas do współredakcji fachowcy – muzykolodzy z różnych europejskich ośrodków naukowych, niestety nie potrafili uzgodnić

* Ks. prof. dr hab. Jerzy Stefański, emerytowany wykładowca liturgiki – UAM Poznań (giorgio_st@poczta.onet.pl).

wspólnego tekstu. Dzieliły ich zwłaszcza poglądy na temat rozumienia terminologii *musica sacra*, *musica religiosa*, *musica liturgica* itd. Zatem tym bardziej cenna jest precyzyjna analiza procesów redakcyjnych, które doprowadziły do powstania Instrukcji *Musicam sacram* z roku 1967.

Zgodnie ze stylem pracy różnych instrukcji Kurii Rzymskiej, każdy opublikowany dokument ma swój typiczny, czasami długotrwały proces redakcyjny. Finalny dokument poprzedzają utrwalone robocze fazy w postaci przeważnie tzw. *Schemata*, choć często towarzyszą im także inne świadectwa ewolucyjnego rodzenia się określonego dokumentu w postaci *Res Secretariatus*, *Relationes Osservazioni*, *Animadversiones* itd. Archiwum Kongregacji zazdrośnie strzeże swoich zasobów, także *in proposito*. Tym większy zatem szacunek i uznanie dla Autora omawianej tutaj publikacji, że dotarł do wszystkich 12 *Schemata*, które precyzyjnie ukazują *iter redactionale* od pierwszego schematu, który rutynowo zawierał jedynie *lineamenta*, zarys przyszłej Instrukcji, aż po 12 *Schemata* (ostatni), który mógł zostać przedstawiony przez prezesa *Consilium* kard. Giacomo Lercaro papieżowi Pawłowi VI do zatwierdzenia. Miało to miejsce w czasie specjalnej audiencji w dniu 9 lutego 1967 r. Procesy redakcyjne związane z powstaniem Instrukcji o muzyce w świętej liturgii *Musicam sacram* ks. prof. K. Konecki ukazuje z pełną uczciwością i akrybią. Nie stroni od przytoczenia opinii krytycznych, kontrowersyjnych czy wręcz negatywnych, które również znalazły swoje ślady w ostatecznym kształcie Instrukcji. Należy tutaj mieć także na uwadze, że podstawową materią powyższego dokumentu jest szeroko rozumiana *musica sacra*. Konsultowani zaś fachowcy w tej materii to często wysokiej klasy artyści, muzykolodzy. Znany to jednak fakt, że często trudno wśród tak szacownego gremium doprowadzić do jednolitych i takich samych uzgodnień. Artyści mają przecież prawo do swojej oryginalności, odrębności, wyjątkowości oraz braku skłonności do kompromisu. Autor z dużym znanstwem i kompetencją analizuje i ocenia kolejno wszystkie *Schemata* tworzące poszczególne fazy redakcji przyszłej Instrukcji. Ks. K. Konecki nie pomija opinii niektórych muzykologów, którzy widzieli w przyszłej Instrukcji zamach na muzykę gregoriańską czy polifoniczną; którzy dopatrywali się selektywnego doboru opinii niektórych środowisk muzycznych, wcale nie reprezentatywnych dla większości fachowców; którzy obawiali się, że Instrukcja może osłabić stosowanie języka łacińskiego w liturgii itp.

Należy tutaj jednak przypomnieć, że w kwestiach przyszłej Instrukcji jej redaktorzy wysłuchali opinii przeszło 20 muzykologów, chcąc nadać temu dokumentowi jak najbardziej obiektywny i reprezentatywny charakter. Drobiazgowa, precyzyjna analiza wszystkich 12 *Schemata* dokonana przez naszego Autora nie zezwala na jakiegokolwiek wątpliwości co do rzetelnego, obiektywnego procesu redakcyjnego, które doprowadziło do opublikowania Instrukcji *Musicam sacram* w 1967 r.

Cennym uzupełnieniem publikacji ks. K. Koneckiego jest umieszczenie w aneksie dwóch źródeł archiwalnych, zazwyczaj niedostępnych dla „niewtajemniczonych”. Chodzi tu o dwa *Schemata: De Musica sacra* 2 (*Schemata n 84*) oraz *De Musica sacra* 3 (*Schemata n. 117*).

Znany i uznany autorytet muzyczny, prof. Remigiusz Pośpiech w swej recenzji wydawniczej ocenił, że powyższe studium „ze względu na podjętą tematykę – opracowanie niewykorzystanych dotąd źródeł [...] można zaliczyć do najbardziej wartościowych publikacji dotyczących tematyki liturgiczno-muzycznej”.